

rømme, at, forsaavidt man ikke gaar saa vidt, men holder sig indenfor de Grændser, som dette Lovforslag opstiller, kan det være naturligt at tilstaa en udvidet Testationsret med Hensyn til de Eiendomme, som gjennem Loven frigjøres, men videre har jeg aldrig kunnet finde at være i og for sig naturligt. Vil man gaa videre, maa det være ifølge en almindelig Anskuelse om Rigtigheden af at udvide Testationsretten, en Anskuelse, som jeg nu ikke deler, men som i alt Fald maatte have et videre Omfang og en anden Plads end i denne Lov. Men jeg veed jo ganske vist af Erfaring, hvor megen Pris man fra flere Sider, navnlig fra den Side, som det stærkt kommer an paa med Hensyn til denne Lovs Gjennemførelse, sætter paa en saadan Bestemmelse, og hvor umuligt det vistnok vilde være at gennemføre Loven uden den, og jeg skal derfor ogsaa være villig til at gaa ind paa den, men jeg kan ligesom den ærede foregaaende Taler ikke andet end finde det rigtigt, at man da gennemfører fuldstændig Eighed ikke just med Hensyn til Testationsformen, men med Hensyn til Testationsgrændserne mellem alle Landeindomme. — Den Bestemmelse, som findes i andet Affnit af samme § 22, har jo paa andet Sted fremkaldt paa den ene Side en Frygt, paa den anden Side en Tilfredshed, som jeg rigtig nok tror begge ere lige ubegrundede. Man har opkastet det Spørgsmaal, om det, som gennem denne Bestemmelse søgtes fremkaldt, maatte kunne betegnes som en Oprettelse af Fideikommisser. Dette er nu Noget, som ikke er et rent theoretisk Spørgsmaal, som ikke er alene af ren systematisk Interesse, men det er et Spørgsmaal, som vi, der skulle skrive til at lovgive om dette Forhold, maa besvare os. Thi hvis det, der fremkommer, virkelig kunde betegnes som Fideikommisgodser, og saa er det ikke mindre klart, at Oprettelsen deraf vilde være i Strid med Grundloven. Men jeg for mit Vedkommende nærer nu ikke Skygge af Tvivl om, at man ikke kan betegne det, der gennem dette andet Affnit af § 22 fremkalbes, som Oprettelsen af Fideikommisser. Til et Fideikommis hører

etter min Mening ganske ubestridelig, at det, som saaledes belægges med Baand, ikke alene baandlægges for den paagjældende indsatte Personens levende Live, men at han ogsaa udelukkes fra den frie Dispositionsret derover efter Døden. Det er en ufravigelig Betingelse for at betegne Noget som et Fideikommis, at det er paalagt Vedkommende at efterlade Godset efter sin Død til visse bestemte fysiske eller juridiske Personer; men derom er der jo her slet ikke Tale. Ligesom jeg derfor ikke nærer mindste Tvivl om denne Bestemmelses Grundlovsmæssighed, saaledes kan jeg paa den anden Side hverken dele den Frygt eller det Haab, man har nærret om, at denne Bestemmelse vilde kunne benyttes til i større Omfang at baandlægge Fordeindommene her i Landet. Det er let at forstaa, hvad der har fremkaldt denne Anskuelse. Det er naturligvis den Omstændighed, at denne Bestemmelse er sat i Forbindelse med dette Lovforslag, thi dette maatte jo meget let fremkalde den Forestilling, at der her var Noget, som smagte af Fideikommisser, og at man søgte at give en Slags Erstatning for Ophævelsen af den egentlige Fideikommisform ved at aabne Udgang til Oprettelsen af en Slags frie Fideikommisser, som vare afhængige af enhver enkelt Generations frie Disposition. Det vil imidlertid være klart for Enhver, der betragter, hvilke Betingelser der er opstillet for Meddelelsen af Konfirmationer paa saadanne Dispositioner, at der slet ikke kan være Tale om, at denne Bestemmelse vil kunne benyttes i noget større Omfang og navnlig til, at det skulde blive Regel at holde Fordeindommene i Familierne. Thi denne Udgang er jo knyttet til de selvsamme Betingelser, hvortil Arvelovens § 28 knytter Fastsættelsen af Kapitaler. Det maa ved Attester fra Vridigheden og fra Mænd, der ere bekjendte med Forholdene, være gjort klart, at en saadan Baandlægning vil være i de Paagjældendes sande Interesse, og saadanne Attester kunne ikke loyalt udstedes, begrundet alene paa den almindelige Opfattelse, at det i det Hele taget er bedst, at Fordeindommene bevares i Familierne, men maa være grundede i særegne, stedfindende Eiendommeligheder hos Arvinger, enten Mangel paa